

**Handläggare**  
Sigrún Andersdóttir  
Telefon: 08-508 25 119**Till**  
Socialnämnden  
2016-10-25

## Boendelösningar för kommunmottagna nyanlända

Svar på remiss från kommunstyrelsen

### Förvaltningens förslag till beslut

1. Socialnämnden hänvisar till tjänsteutlåtandet som svar på remissen.
2. Socialnämnden överlämnar ärendet till kommunstyrelsen.
3. Paragrafen justeras omedelbart.

---

Gillis Hammar  
Förvaltningschef

---

Peter Svensson  
Tf avdelningschef

### Sammanfattning

Från och med den 1 mars 2016 är alla kommuner skyldiga att ta emot nyanlända för bosättning. Under 2016 ska Stockholms stad ta emot 2 810 nyanlända med uppehållstillstånd, och för 2017 har kommuntalet fastställts till 3 460. För att klara av stadens åtagande enligt bosättningslagen föreslår stadsledningskontoret följande tillfälliga boendelösningar:

- Lägenheter eller rum som upplåts av privatpersoner
- Upphandling av vandrarhems- eller hotellplatser
- Tillfälliga boendeplatser i form av kollektiva boenden

Socialförvaltningen delar stadsledningskontorets uppfattning att det är nödvändigt att lösa den kortsiktiga boendesituationen genom tillfälliga boendelösningar för att uppfylla stadens boendeansvar. Förvaltningen ställer sig i stort positiv till de åtgärder som presenteras i ärendet. Förvaltningen anser dock att det finns ett antal frågor kring genomförandet av uppdragen som behöver tydliggöras, bland annat vad gäller finansiering av uppdraget under 2016, uppdragets tidshorisont samt ansvarsfördelning mellan socialnämnden och servicenämnden.

## **Bakgrund**

Kommunstyrelsen har lämnat stadsledningskontorets skrivelse *Boendelösningar för kommunmottagna nyanlända* till socialnämnden för yttrande. Remisstiden sträcker sig till den 25 oktober 2016.

Ärendet har även remitterats till servicenämnden.

## **Ärendets beredning**

Tjänsteutlåtandet har utarbetats inom administrativa avdelningen, i samråd med stadsövergripande avdelningen samt socialtjänstavdelningen. Ärendet behandlas av funktionshinderrådet 20 oktober 2016 och på förvaltningsgruppens möte den 19 oktober 2016.

## **Ärendet**

Från och med den 1 mars 2016 är alla kommuner skyldiga att ta emot nyanlända för bosättning (lag 2016:38 om mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning). Syftet med bosättningslagen är att förbättra nyanländas möjligheter att komma in i samhället och på arbetsmarknaden. Hur många nyanlända varje kommun ska ta emot (s k kommunal) beror på kommunens storlek, arbetsmarknadsläge, det sammantagna mottagandet av nyanlända och ensamkommande barn samt hur många asylsökande som redan vistas i kommunen.

Under 2016 ska Stockholms stad ta emot 2 810 nyanlända med uppehållstillstånd, och för 2017 är kommunalet 3 460.

Informationen om hushållens sammansättning har förändrats under året. Under slutet på 2016, framförallt under november och december, planerar Migrationsverket att anvisa drygt 2 200 personer till staden. Enligt Migrationsverkets prognoser kommer 90 procent av de anvisade att bestå av ensamhushåll.

För att klara stadens åtagande enligt bosättningslagen bedömer stadsledningskontoret att SHIS befintliga uppdrag behöver kompletteras med åtgärder som kan skapa snabba kortsiktiga boendelösningar för nyanlända. Åtgärderna är enligt stadsledningskontoret avsedda att erbjuda boende tillfälligt under en kortare period i väntan på att de nyanlända kan erbjudas mer långsiktigt boende. Stadsledningskontoret föreslår följande åtgärder:

- **Lägenheter eller rum som upplåts av privatpersoner**

Alternativet innebär att staden tecknar hyresavtal med privatpersoner och sedan hyr ut bostaden i andra hand till den nyanlände. Boendet kan vara till exempel en lägenhet,

ett fritidshus eller en del av en bostad med eget kök och badrum. Alternativet kräver en aktiv informations- och annonskampanj riktad mot allmänheten.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen får i uppdrag att genomföra lämpliga informationsinsatser.

För att processen ska fungera krävs samarbete mellan flera av stadens nämnder. Staden bör inrätta en samlad funktion för bland annat bedömning av hyresobjekt, hantering av in- och uthyrning samt stöd och support till uthyrarna.

Stadsledningskontoret föreslår att socialnämnden får i uppdrag att hantera inhyrning och uthyrning av privatbostäder.

Det är viktigt att intresserade privatpersoner får tillgång till korrekt information och tydliga svar på frågor.

Stadsledningskontoret föreslår att servicenämnden får i uppdrag att hantera den initiala kontakten och informationen till intresserade privatpersoner. Servicenämnden bör även få i uppdrag att ansvara för administrationen kring uthyrningen.

- **Upphandling av vandrarhems- eller hotellplatser**

Alternativet innebär att nyanlända erbjuds plats på vandrarhem eller hotell. Boendelösningen kan erbjudas både familjer och ensamhushåll. Alternativet kräver att staden genomför upphandling av hotell- och/eller vandrarhemslösningar. I boendet kan även ingå basservice som städning, reception och frukost. Stadsledningskontoret föreslår att socialnämnden får i uppdrag att genomföra upphandling av hotell- och/eller vandrarhemsboende.

- **Tillfälliga boendeplatser i form av kollektiva boenden**

Alternativet innebär att staden hyr tillfälliga lokaler för enklare, kollektiva boenden i form av enkla rum eller sovsalar. Ett objekt bedöms kunna rymma ungefär 50-150 boende beroende på storlek och förutsättningar. Varje boendeanläggning bör bemannas dygnet runt för att hantera mat/måltider, erbjuda information och svar på frågor, upprätthålla ordning med mera. Stadsledningskontoret föreslår att socialnämnden får i uppdrag att inrätta och driva tillfälliga boendeplatser i form av större kollektiva boenden.

### Behov av kompletterande ekonomiskt bistånd

Stadsledningskontoret föreslår att socialnämnden får i uppdrag att fatta beslut om och betala ut kompletterande ekonomiskt bistånd när det behövs för att täcka boendekostnaderna för de nyanlända flyktingar som anvisats till kommunen. I de fall individen och/eller familjen också behöver stöd från socialtjänsten ska hela ärendet, inklusive bedömning av behovet av ekonomiskt bistånd, däremot hanteras av respektive stadsdelsnämnd enligt ordinarie rutiner.

### Stadsledningskontorets förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande:

1. Kommunstyrelsen får i uppdrag att i samarbete med socialnämnden genomföra informationsinsatser för att uppmuntra allmänheten att hyra ut privata lägenheter eller rum.
2. Socialnämnden får i uppdrag att hantera inhyrning och uthyrning av privatbostäder.
3. Servicenämnden får i uppdrag att hantera den initiala kontakten och informationen till privatpersoner som är intresserade av att hyra ut sin bostad
4. Servicenämnden får i uppdrag att ansvara för administration kring uthyrningen.
5. Socialnämnden får i uppdrag att genomföra upphandling av vandrarhems- eller hotellboende.
6. Socialnämnden får uppdrag att inrätta och driva tillfälliga boendeplatser i form av större kollektiva boenden.
7. Socialnämnden och servicenämnden ska uppskatta kostnaderna för åtgärderna i sina respektive verksamhetsplaner.
8. Socialnämnden får i uppdrag att fatta beslut om ekonomiskt bistånd i de fall där kompletterande ekonomiskt bistånd behövs för att täcka boendekostnaderna för kommunmottagna flyktingar.

### Förvaltningens synpunkter och förslag

Sedan sommaren 2015 har antalet flyktingar som söker sig till Sverige och Stockholm ökat kraftigt. Situationen med ett stort ökat antal människor som bosätter sig i eller anvisas till Stockholm ställer krav på att stadens insatser i mottagandet av asylsökande och nyanlända är effektiva och välfungerande.

samhällsintroduktion till nyanlända flyktingar som kommer till staden enligt överenskommelse om mottagning från anläggningsboende. Dessa uppdrag bedriver socialnämnden genom etableringskontoret Intro Stockholm. Bostäder förmedlas genom Stiftelsen hotellhem i Stockholm (SHIS), som i budget 2016 gavs i uppdrag att tillsammans med socialnämnden bistå nyanlända med bostad. Den ansträngda bostadssituationen i Stockholmsområdet gör dock att det finns ett stort behov av nya boendelösningar på både kort och lång sikt.

Stadsledningskontoret föreslår i ärendet ett antal åtgärder för att lösa den kortsiktiga boendesituationen för de flyktingar som anvisas till Stockholm. Socialförvaltningen delar stadsledningskontorets uppfattning att det är nödvändigt att lösa den kortsiktiga boendesituationen genom tillfälliga boendelösningar för att uppfylla stadens boendeansvar. Förvaltningen ställer sig i stort positiv till de åtgärder som presenteras i ärendet. Förvaltningen har, för att kunna erbjuda boende åt de nyanlända personer som anvisas till Stockholm under slutet av 2016, redan initierat en process för att få fram tillfälliga boenden som är i linje med stadsledningskontorets förslag. Förvaltningen anser dock att det finns ett antal frågor kring genomförandet av uppdragen som behöver tydliggöras.

### Finansiering

Stadsledningskontoret skriver i beslutspunkt sju i sitt förslag till beslut till kommunstyrelsen att socialnämnden och servicenämnden ska uppskatta kostnaderna för de föreslagna åtgärderna i sina respektive verksamhetsplaner. På så sätt kommer respektive nämnder alltså att kunna beräkna och därefter kompenseras för kostnader kopplade till uppdragen under 2017. Förvaltningen anser dock att det i uppdraget behöver klargöras hur socialnämnden och servicenämnden ska kompenseras för de kostnader kopplade till de föreslagna åtgärderna som uppkommer under 2016.

### Tidshorisont

I ärendet skriver stadsledningskontoret att de föreslagna åtgärderna är avsedda att erbjuda tillfälliga boendeplatser i väntan på att de nyanlända kan erbjudas ett mer långsiktigt boende. Socialförvaltningen anser att det i uppdraget bör tydliggöras hur länge stadens boendeansvar gäller. Gäller boendeansvaret under etableringstiden, det vill säga under den period som den nyanlända omfattas av Arbetsförmedlingens etableringsuppdrag, eller gäller stadens ansvar under en längre tid? Förvaltningen anser att det är viktigt att vara tydlig med förutsättningarna för det boende som erbjuds, både gentemot de nyanlända liksom övriga stockholmare.

På motsvarande sätt anser förvaltningen att det i uppdraget behöver tydliggöras hur länge socialnämnden ska ansvara för att betala ut kompletterande ekonomiskt bistånd för att täcka boendekostnaderna för de nyanlända personer som anvisats till kommunen.

Förvaltningen vill även uppmärksamma att en del av de tillfälliga boendelösningar som föreslås inte kommer att leva upp till de krav som hade ställts på långvariga boenden, ur ett såväl socialt som ekonomiskt och demokratiskt perspektiv. Förvaltningen anser att det därför är angeläget att staden har ett strategiskt och målinriktat arbete för att så långt som möjligt förkorta den period som den nyanlände är bosatt i en tillfällig boendeform där möjligheten att leva ett självständigt liv är begränsad.

#### **Lägenheter eller rum som upplåts av privatpersoner**

När det gäller boendalternativet med lägenheter eller rum som upplåts av privatpersoner anser socialförvaltningen att gränsen mellan socialnämndens- respektive servicenämndens ansvar behöver tydliggöras. I ärendet framgår att socialnämnden föreslås få i uppdrag att hantera in- och uthyrning av privatbostäder och servicenämnden få i uppdrag att hantera den initiala kontakten och informationen till intresserade privatpersoner. I ärendet föreslås vidare att servicenämnden får i uppdrag att ansvara för administrationen kring uthyrningen. Förvaltningen anser att det i uppdraget bör specificeras vilka administrativa uppgifter som servicenämnden ska ansvara för. Om det är tänkt att servicenämndens uppdrag även ska innefatta administration av avtal för in- och uthyrning av lägenheter för socialnämndens räkning bör det i uppdraget tydliggöras vilka betalningsrutiner som ska gälla mellan nämnderna.

#### **Tillfälliga boendeplatser i form av kollektiva boenden**

När det gäller alternativet tillfälliga boendeplatser i form av kollektiva boenden så framgår det i ärendet att socialnämnden ska erbjuda måltider till de boende. Förvaltningen anser att det i uppdraget behöver tydliggöras hur de boendes egenavgift för måltider ska fastställas, samt vilka betalningsrutiner som ska gälla mellan den enskilde och socialnämnden.

#### **Behov av kompletterande ekonomiskt bistånd**

Stadsledningskontoret föreslår i ärendet att socialnämnden får i uppdrag att fatta beslut om och betala ut kompletterande ekonomiskt bistånd när det behövs för att täcka boendekostnaderna för de nyanlända flyktingar som anvisats till kommunen.

Förvaltningen bedömer att det, med tanke på hyresnivåerna generellt i Stockholm, i en del fall kommer att vara nödvändigt att

betala ut kompletterande ekonomiskt bistånd för att täcka de nyanländas boendekostnader. Förvaltningen ställer sig positiv till förslaget att prövning och utbetalning av ekonomiskt bistånd för boendekostnaderna görs centralt av socialnämnden, för att inte belasta stadens stadsdelsnämnder.

I de fall individen och/eller familjen också behöver stöd från socialtjänsten föreslås hela ärendet, inklusive bedömning av behovet av ekonomiskt bistånd, däremot hanteras av respektive stadsdelsnämnd enligt ordinarie rutiner. Förvaltningen har inget att invända mot en sådan lösning. I de fall individen/familjen har ett ärende gällande ekonomiskt bistånd som inte rör boendekostnad hos socialtjänsten anser förvaltningen att det är nödvändigt att hålla ihop prövningen av ekonomiskt bistånd i sin helhet.

### **Bilagor**

1. Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande Boendelösningar för kommunmottagna nyanlända, dnr KS 159-1441/2016.